

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno.

Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni; za četrto leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratov po 20 h od enostopne petit - vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 25. septembra 1908.

C. Kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Mednarodni zadružni kongres. O gospodarski koristi poljskih pridelkov. Pridelovalci in prodajalci vina in nova vinska postava Čebelarstva opravila v jeseni. O nastilu. Trtni les za krmo. Zadružni pregled. Gospodarske drobtine. Občni zbor. Pregled poslovanja hranilnic in psoljnic. Računski zaključki. Inserati.

Mednarodni zadružni kongres.

Mednarodna zveza kmetijskih zadrug, ki je bila ustanovljena pred dvema letoma, je imela letos svoje glavno zborovanje v Piacenzi, kjer ima svoj sedež Federazione Italiana dei Consorzi agrari. Zborovanje se je vršilo v starodavni mestni hiši, ki stoji kakor slikovita trdnjava sredi mesta, obdana od krasnega, prav italijansko živahnega trga.

Na ta shod so prišli zastopniki zadružništva iz Italije, Nemčije, Avstrije, Ogrske, Švice in Srbije. Vseh je bilo dokaj nad sto. Avstrijsko splošno zvezo kmetijskih zadrug so zastopali predsednik baron Störek, ravnatelj Sedlak iz Prage in tajnik dr. Neudörfer, Zadružno zvezo v Ljubljani deželni odbornik dr. Lampe, Goriško zvezo uradni vodja Premru, dalje so bile še iz Avstrije zastopane: osrednja jednota čeških kmetijskih zadrug, zveza štajerskih kmetijskih zadrug v Gradcu in poreška zveza. Deželna osrednja kreditna zadruga ogrska je poslala svojega ravnatelja, ministerskega svetnika Seidlna. Avstrijsko poljedelsko ministerstvo je zastopal ministerski svetnik dr. Ertl, ogrsko ministerski tajnik Ferdinandy in italijansko commendatore Magaldi. Največ udeležnikov je bilo seveda Italijanov, med njimi mnogo državnih poslancev.

Shod je otvoril predsednik mednarodne zveze kmetijskih zadrug, tajni svetnik Haas iz Darmstadta, ki je ob enem predsednik državne zveze nemških kmetijskih zadrug. Za častnega predsednika je bil izvoljen ekscelenca Luzatti, bivši finančni minister italijanski, ki ga slave kot italijanskega Schulze - Delitscha.

Italijanska vlada je po svojem zastopniku razvila cel gospodarski program, v katerem stoji na prvem mestu povzdiga poljedelstva zadružnim putem.

Že doslej je italijanska vlada izvedla reforme zadružnega kredita, podpirala snovanje osrednjih zvez, leta 1901 se je sklenil zakon o zadružništvu zlasti za južne pokrajine in Sardinijo; potem so se sprejele posebno olajšave za majhne poljedeljske in obrtne zadruge; oproščene so raznih obveznostij in davščin; istotako je vlada podpirala živinske zavarovalnice in zadružne zavarovalnice zoper ogenj. Posebni zakoni skušajo reformirati položaj poljedelskega delavstva. Vse to je pa samo začetek obširnejše akcije, ki jo hoče vlada izvesti in pripravlja tozadevne predloge na državni zbor.

V imenu avstrijske vlade je shod v francoskem jeziku pozdravil ministerski svetnik dr. Ertl, ki že dolgo vrsto let deluje pri zadružništvu kot poročevalec in zastopnik poljedelskega ministerstva. Ideja zadružništva je mednarodna, je ideja miru in splošne medsebojne pomoči.

Ekscelenca Luzatti obžaluje najprej, da so se Francozi odpovedali mednarodni zvezi in shodu v Piacenzi, ker je načelnik — Nemec. Francija se je že naučila od Nemčije na socialno-političnem polju marsikaj, bila bi tu toplo sprejeta in upamo, da še pride. Zadružništvo je mir, v zadružništvu se vse najboljše človeške sile združujejo za visoke smotre. Miljarderji zaničujejo zadružništvo, ker vidijo le v velikem kapitalu moč. A največje važnosti je, kako je združena kapitalna sila. Veliko večja korist za družbo je od zadružnega kapitala, kakor od individualističnega. Slavi italijanskega kralja, ki je ustanovil mednarodni institut za povzdigo agrarnih interesov in predlaga v tem smislu brzoglavno kralju, z željo, da bi se kmečke zadruge celega sveta združile v tej veliki mednarodni zvezi.

Mednarodna zadružna zveza je prvo leto obstoja — kakor poroča Haas iz Berolina — že združevala zadruga raznih držav, ki kažejo sicer precejšnje razlike, pa imajo vendar toliko skupnega, da se lahko medsebojno marsikaj nauče in se podpirajo, zlasti v medsebojnih konferencah glede praktičnih vprašanj. Veliko dejanje italijanskega združništva je ustanovitev zadružne tovarne za superfosfat, lep izgled tudi za drugo združništvo. Pristopile so: Holandska, Ogrska, Srbija, Bolgarija naznani v nekaj dneh svoj pristop. Francija neče pristopiti, sicer je naznanila, da pridejo zastopniki, a jih ni. Zveza — izjavlja Haas — ne leta za nobenim narodom: naj pride vsak sam. Kot konkurenco snujejo Francozi mednarodno poljedelsko alianco. Sicer so pa velike državne zveze evropske pri „mednarodni zvezi“. Anglež Wolf tudi dela za konkurenčno „alianco“, ki je pa bolj industrialnega kakor agrarnega značaja. Haas naglašja, da so se Nemčija, Avstrija, Švica in Italija prve združile v tej mednarodni zvezi, kateri hočejo varovati čisto poljedelski značaj in enakopravnost narodnosti. Za deset milijonov mark blaga vsako leto na Nemškem poljedelske zadruga naravnost oddajo v konsumna društva, zato je pa nastala med obema načelna razlika kot med producentom in konsumentom. Mednarodna zveza hoče varovati poljedelske interese.

Ekscelenca Luzzatti v imenu Italijanov se izreče za mednarodno zvezo in želi, da se ji pridruži alianca, ki jo snujejo Angleži in Francozi. (Sploh se kaže v tej neslogi politično in gospodarsko nasprotstvo med Nemčijo, Francosko in Anglijo.)

Zatem je sledilo več poročil, tako n. pr. je poročal grof. dr. Alpe iz Milana o sedanjem stanju združništva v Italiji, o združništvu na Ogrskem ministrski svetnik Seidl iz Budimpešte, o srbskem združništvu ravnatelj osrednje blagajne Avramovič iz Beograda. V imenu ruskih zadrug je govoril gospod Beretti.

O mednarodnem čekovnem in inkasso prometu je poročal ekscelenca Luzzatti; o zadružnih revizijah profesor Vivante (Rim); o sedanjem stanju združnega nakupovanja sta govorila ekonomski svetnik Biernatzki (Kiel) in dr. Raineri (Piacenza); o načelih za sestavo in izdajo skupne statistike mednarodne zveze zvezni ravnatelj Johansen (Hanover) in zvezni tajnik dr. Neudörfer (Dunaj).

Po zvršenem shodu so sledila zanimiva in zelo poučna ogledovanja zadružnih podjetij. Tako n. pr. so zadružniki obiskali zadružno tovarno za superfosfat in skladišče kmetijske zadruga v Piacenzi, veliko zadružno mlekarno v Soresini, kmetijsko zadrugo in ljudsko banko v Kremoni in več drugih zadružnih naprav.

O gospodarski izkoristvi poljskih pridelkov.

S polnim zaupanjem izroča kmetovalec svoje seme v zemljo, s skrbjo in marljivostjo jo obdeluje vse poletje in željno pričakuje žetve. Ni sicer dolga ta doba, vendar kako težko se dočaka. Vsakovrstne uime so mogoče. In ko so poljski pridelki srečno spravljani pod streho, tedaj bi mislil marsikateri, sedaj marljivi kmetovalec mirno in radovoljno uživa sad svojega truda. Toda ni tako. Spravljeni poljski pridelki so sicer varni pred vremenskimi nezgodami, niso pa varni pred raznimi živalskimi škodljivci in rastlinskimi parasi, ki jih čakajo pod kmetovalčevo streho in kar je glavno, niso obvarovani pred uničujočim razpadanjem, čemur je podvrženo vsako zemeljsko bitje. Zato pomeni ohranitev poljskih pridelkov le prvo, najvažnejše kmetovalčevo delo, čaka ga pa sedaj drugo in ne manj važno opravilo: gospodarska izkoristev teh pridelkov.

Navadno se misli, to je lahko in samo ob sebi umevno delo. Vendar ni tako. Vzemimo kot primero le spravljanje sadja. Kolike dobrote in vrednosti ima v sebi ta sadež, kako mnogovrstno se da prirediti za daljno shranitev, kako visoko ceno imajo lahko ti sadeži v zimskem času in dasi smo ravno letos povsod na Slovenskem pridelali mnogo sadja, vendar kako majhen bode primeroma dohodek is sadjarstva! Tu manjka znanja tehniške uporabe tega sadeža. Enako se nam godi pri izkoriščanju drugih poljskih pridelkov. — Odtod izvira manjša rentabiliteta naših posestev, manjše veselje do kmetijstva in revščina v tem stanu. Nastane vprašanje, ali se ne da temu od pomoči in kako naj se to zgodi?

Pri našem kraškem značaju posestev se peča skoro vsak kmetovalec z vsemi kmetijskimi panogami. To je bilo in bode ostalo, ker je utrjeno v načinu našega gospodarjenja in ker je potrebno zaradi nesigurnosti tega ali onega pridelka, ki ga more suša, toča ali kaka druga uima uničiti. Zato pa bode tako gospodarstvo ostalo. Vendar nekaj je, kar naj bi storil vsak gospodar oziroma cela okolica, in to je, da bi se poleg splošnega obdelovanja poprijeli najintenzivnejše le ene ali dveh kmetijskih panog še posebej. Lahko se trdi, vsak večji okraj na Slovenskem ima posebno sposobnost za to ali ono kmetijsko panogo. Med tem ko imajo vinorodni kraji drugo lice, kakor kraji z rodovitno zemljo, ki je pripravna za poljedeljstvo in živinorejo, da se tedaj vse Slovensko ozemlje razdeliti na posamezne kraje, kjer naj se posebno goji tu prašičoreja, drugod živinoreja, zopet drugje sadjarstvo, pridelovanje sočivnatih rastlin, zelja, lanu, hmelja itd. V vsakem takem kraju pa bi se morala taka kmetijska panoga tako intenzivno gojiti, da bi se pospela do vrhunca popolnosti. Kot vzgled, da je mogoče pri nas to doseči, nam najočividneje

kažejo kmetijske panoge vinarstvo, sirarstvo, mlekarstvo in na Štajarskem v Savinjski dolini hmeljarstvo.

Pri nas na Slovenskem, kjer se goje vse kmetijske panoge, naj se tedaj v vsakem okraju posebno goji še ona gospodarska panoga, ki donša največ koristi, katera se navadno že sedaj v pretežni množini goji in katera je zemlji in podnebjju najbolj prikladna. Da pa se doseže največji gospodarski uspeh, zato naj se polaga na gospodarsko izkoristev največjo važnost. V ta namen pa potrebuje naš kmetijski stan še najobilnejšega poduka. Poljedelske pridelke prav oskrbovati in spraviti, to vsak bolj ali manj pravilno izvrši, prav malo pa je izvežban te pridelke po pravi vrednosti izkoristiti t. j. prav dobičkanosno spraviti v denar. To opazujemo n. pr. prav drastično letos. Pomanjkanje krme je spravilo ves kmetijski stan v gospodarsko zadrego. Malokateri si zna z drugimi pridelki kriti primanjkljaj, ki mu ga izkazuje ta odpadek. In vendar je ostali gospodarski pridelek prav povolen. Pridelek žita, korenstva, okopavin in vina je obilen.

Če hočemo gospodarski izkoristiti pridelke moramo gledati na to:

1.) Da jih pridelujemo v najboljši kakovosti. Pri spravljanju jih delimo v najboljšo vrsto in manj vredno, ki jo doma porabimo.

2.) Da jih spravljamo v zadostne in zračne prostore, kjer se ne pokvarijo, kjer jih lahko pregledujemo, da jih plesnoba ali kaki škodljivci ne ugonablajo in

3.) da boljše blago skušamo prodati o pravem času in po primerni ceni. Pretirava cene kakor tudi prenizka odprodaja oškodujeta gospodarski uspeh.

Te tri pogoje prav pogoditi je višek gospodarske modrosti. Zato se pa premnogokrat ne doseže. Največkrat manjka potrebnega znanja in izkušenosti pravo blago pridelati in ga tudi prav obvarovati, prav mnogokrat niso na razpolago zadostni shrambeni prostori in ne manjkrat kmetovalec ne zna in ne more svoje pridelke o pravem času spraviti v promet in denar.

Iz teh vzrokov je potrebno, da se pri kmetijskem poduku, bodisi po potovalnih učiteljih ali pri raznih kmetijskih tečajih in po knjigah navaja in opozarja kmetovalce na veliko važnost in potrebe svoje pridelke prav shranjevali.

Nadalje je treba kmetovalce opozarjati na to, da si priskrbe prave, zračne shrambe, kjer se njim njih pridelki ne pokvarijo.

Glavno pa je, da se zedinijo kmetovalci enega okoliša, da vsi pridelujejo veliko in enakih pridelkov, ki jih morajo kot enakovrstno blago postaviti na trg, prodati trgovcem ali kar je dandanes najboljše, da se združijo v „Zadrugo“ ali pristopijo že obstoječim zadrugam, katerim svoje blago redno

leto za letom prodado. To je dandanes najboljša pot, da pride vsak kmetovalec kmalu in po pravi ceni do prodaje svojih pridelkov.

Kakor je to v interesu posameznega kmetovalca, tako je to v korist deželi in državi sami, ki mora kakor n. pr. letos priskočiti na pomoč z izdatno državno podporo, da vsaj deloma zakrije odpadek vsled prepičlega dohodka iz ene kmetijske panoge. Kakor je bil letos slab krmski pridelek, tako se pripeti lahko drugo leto, da nastopi lahko slaba vinska letina in majhen žitni pridelek. Da bi bila vsa letina prav dobra ali vsaj dobra, ne pripeti se prevečkrat. Izpadek v enem pridelku naj krijejo drugi pridelki in izpadek enega pridelka je bolj krajeven kakor pa splošen, ako bi se kmetovalci bolj poprijeli le po ene panoge in to intenzivno negovali. Pa tudi delo, čas, potrebni kapital, znanje, množina in kakovost pridelkov dobe stalneje oblike.

Da se pa pri nas na Slovenskem doseže taka delitev in gojitev kmetijskih panog, da se kmetovalcem osigura zadružnim potom prodaja poljskih pridelkov in se jih s tem gmotno trdno podpre, zato je pa treba ne le natanjko premišljenega osrednjega delovanja, poklicanih činiteljev, treba je izdatnih podpor, ki naj se po gotovem načrtu dele in treba je pred vsem natanjko zasnovanega programa, po katerem naj se to več desetletno delovanje izvršuje dosledno.

Skratka:

Pomanjkljivost znanja v tehnični izkoristvi naših poljskih pridelkov ima za posledice opravičeno bojazen pred gospodarsko krizo. Ta bojazen bode zgnila tedaj, ko bode imel kmetovalec zagotovilo, da za odpadek v eni kmetijski panogi krije v boljšem drugem pridelku ali pa, ko mu enoletni prav dobri poljski pridelek daje dohodke za celo prihodnjo letno dobo in mu ostane še nek presežek pri gospodarskem postopanju.

Ta bojazen ga bode tem bolj zapustila, ko bode imel prepričanje, da se bode njegov pridelek gospodarsko dobro spravil na trg, oziroma, ko bode vedel, če njemu primanjkuje tega ali onega pridelka, da ga lahko dobi po primernem plačilu iz bližine. To se pa zamore pri nas doseči le s primerno delitvijo dela in posameznih kmetijskih panog, ter s pravo gospodarsko izkoristitvijo pridelanih sadežev. Na to stran gospodarjenja bi se moralo polagati ne le večjo važnost, ampak jo tudi v tem smislu podpirati.

Pridelovalci in prodajalci vina in nova vinska postava.

Nova vinska postava je v veljavi že od 1. decembra lanskega leta. Zahtevali so jo po največji in najmanjši, da si varujejo cene svojemu pridelku. Ta

tudi konsumentu in poštenemu vinotržcu, bodisi velikemu trgovcu, bodisi malemu krčmarju, mora biti ta postava všeč, ker varuje pred umazanim tekmovanjem.

Da pa postava doseže svoj namen, mora se strogo izvrševati. Dokler ni tožnika, ni sodnika in zlenostam pot odprta. Radi tega je važna točka 13 vinske postave, ki zahteva nastavljanje posebnih nadzornikov, kojih namen je, najstrožje paziti na to, da se postava v vseh nje najmanjših zahtevah upošteva, in vsak najmanjši prestop brezobzirno in strogo pod kazen spraviti, sicer pogube sami sebe.

Taki nadzorniki so sedaj nastavljeni, in s tem se začne tudi strogo nadzorovanje.

Ni pa samo slab namen, temveč tudi mnogokrat malomarnost ali nevednost, ki lahko spravijo človeka v kazen. Ker so včasih določene kazni zelo občutljive, se mora nujno svetovati, da se prizadeti krogi nekoliko bolj pobrigajo, da postavo spoznajo.

Da se nevednosti v okom pride, zahteva točka 10te postave nabijanje izvlečka zakona § 2 do 14.

Nujno je torej svetovati, da vsi prizadeti takoj nabijejo te izvlečke zakona, krčmarji n. pr. v krčmi in kjer točijo vino in pa v kleti, vinogradniki v prostorih za stiskanje (prešnicah) in v kletih, kjer hranijo vino za prodajo, ter naj skrbijo, da imajo to vedno v redu. Svetovati jim je to iz več ozirov. Rešijo se tozadevne kazni, podučijo se o postavnih določbah sami, podučijo se pa tudi oni, ki pridejo tja na obisk, ali ki tam delajo. Seveda je treba tudi čitati. Namen razmerne strogosti glede tega paragrafa je vobče razširiti takorekoč čut za to postavu.

Čita pa naj se le z razumom.

Ponekod se sliši jako neumestna in otročja opomba, da se oni, ki ne zna vino ponarejati, iz vinske postave to lahko uči. Tak nauk mu zna zelo slab sad roditi, čim počenja, kar mu postava prepoveduje. Namenjena je za vsakojake slučaje, katere vsak priprost razume in pozna. Če jih pozna, pa vsaj ve, kaj je prav in kaj ni prav. Čim to ve, pozna tudi svojo dolžnost nasproti postavi in nasproti prizadetim, katere naj postava ščiti, mogoče tudi nasproti svoji lastni osebi kot pridelovalec ali prodajalec vina ali vsaj vinorejec. Kdor te postavne izvlečke z razumom čita, bode že spoznal, kaj ista pove, kaj ne, in ne bode čutil trde roke postave. Našim vinogradnikom, krčmarjem in vinotržcem zamorem le priporočati, da pridelujejo in ohranijo vino tako, kakoršno se je napravilo iz grozdja z v točki 5 dovoljenimi sredstvi.

Točka 4. dovoljuje izjeme, kakoršne pa vobče ne pridejo po deželi v poštev, ki pa vinogradnikom, trgovcem, krčmarjem, pivcem i. t. d. ne-le nič ne škodujejo, temveč v marsikaterem oziru prej koristijo. Kdor hoče te izjeme izkoriščati, drži se naj dotičnih predpisov. Opomniti je, da te določbe veljajo tudi za

pelinovec, kakor ga včasih vinogradniki pripravljajo, ko ga spravijo v promet, če ga prodajajo.

Mnogokrat je vinogradniku zelo koristno, dodati moštu, včasih tudi vinu nekaj sladkorja. To je letos zelo primerno v krajih, koder je bila v zadnjem času toča, ali koder je gnjiloba zgodaj v večji meri nastopila. Dodatek sladkorja zna biti v enakih slučajih velikega narodno-gospodarskega pomena. Če enemu ni všeč, je drugemu koristno, za narodno gospodarstvo ohrani se pa le lahko mnogo vrednosti. Kdor se pa hoče tega sredstva poslužiti, naj se točno drži predpisov v § 5, sicer lahko zapade jako ostri kazni, čim toči vino, kateremu se je, bodisi kot moštu ali kot takemu dodalo sladkorja brez dovoljenja oblasti. Vobče naj bodo krčmarji pri nakupu vina previdni, naj povprašajo, je-li vino naravno ali ne. Če se je vinu tudi vsled dovoljenja oblasti dodalo sladkorja, pa ga isti, ki ga prodaja, bidisi vinogradnik ali krčmar, zadnji tudi nevedoma, ker ni povprašal, prodaja pod imenom naravno (naturno) ali izvirno ali pristno vino, zapade ostri kazni po § 7 vinske oziroma § 11. in 12. postave za živila.

Vsled odloka ministrstev od 27. novembra 1907 je dovoljeno sladkanje mošta le od trgatve pa do 30. novembra. Pred sladkanjem je treba na dovoljenje počakati, razven če je vsled toče ali drugih vzrokov trgatev zelo nujna, kar mora pa občina potrditi. Kdor mošt sladka, naj ne pozabi do 15. decembra istega leta dotični politični oblasti I. instance naznati natančno množino sladkanega mošta in za to porabljen množino sladkorja. Za sladkanje gotovega vina veljajo nekoliko drugačne naredbe. Kdor hoče gotovo vino sladkati, mora v prošnji za dovoljenje to vtemeljiti ter navesti množino vina in množino sladkorja za sladkanje, kakor tudi čas, kedaj hoče sladkati. V vsakem slučaju se sme pa le čisti, trdi sladkor rabiti.

Da je prodaja vseh drugih razen v točki 2 omenjenih, vino vsebujočih, ali vinu podobnih pijač popolnoma prepovedana, to mora biti vsem pametnim vinogradnikom všeč. Kakšne so te vrste pijač in zmesi za nje, zakon v § 8 določno pove. Letos, ko je sadna letina tako bogata, je zlasti svariti pred mešanjem vina s sadjevcem. Take zmesi v smislu postave ne smejo niti pod imenom sadjevec v promet priti.

Dasiravno je vinogradniku zelo koristno, da sme samo tako vino oziroma mošt ali drozga v promet priti, katero je on na svojem traju z velikim trudom pridelal, vendar kruto bi pa le bilo, da bi mu ne bilo dovoljeno svoje lastne tropine ali druge enake tvarine za svojo porabo bolje izkoristiti. Izvlečki tropin za lastno porabo so torej naprej dovoljeni.

Da se pa to dovoljenje ne zlorablja, je radi olajšanja nadzorovanja predpisano, da

1. vsako posodo, v kateri ima tako pijačo, neizbriso označi, in sicer vsled odloka od 27. novembra 1907 s križem (+) in razločnim napisom;

2. da prijavi do 31. januarja vsakega leta pri občini, koliko take pijače in za koliko ljudi je napravil.

To velja pa ne samo za pijot, kakoršnega kmetje redkeje pripravljajo, temveč tudi za pikotok in družega ter vodni izvleček tropin brez sladkorja, kakoršen se tudi pa naših krajih pogosto dela. Kdor tega ne vpoštevaja, zna zadobiti kazen po § 11. vinske postave, do 14 dni ali do 200 K.

Ni pa bistven namen postave ljudi v kazen spravljati, temveč le, si brezpogojno veljavo pridobiti. To naj pomisli vsakdo, prej ko bi čutil nje trdino.

Posebno bolj nagle, razburljive ljudi treba je opozoriti, naj se nikakor ne skušajo organom, ki so določeni za nadzorovanje kleti in drugih tozadevnih prostorov pri izvrševanju njih dolžnosti na eden ali drug način vpirati, ali jih v njih uradnem poslu motiti. Zapadli bi hudim ojstrinam kazenskega zakonika, uradnega poslovanja pa nikakor ne zamorejo zaprečiti. Dobri vesti in mirni krvi pa te nove postavne določbe ne zamorejo nikakor škodovati, javnosti morajo pa koristiti.

J. Belle v „Gosp. Novicah“.

Čebelarska opravila v jeseni in njih pomen.

Ko ajda odcvete, misli čebelar na svojo letino — med in vosek. Znano je, da oba pridelka v ceni prej padata, kakor da bi se vzdigovala. Odtod izvira, žal, da čebelarstvo pri nas, ki je nekdanje cvelo, od leta do leta propada, da stari čebelarji odmirajo, njih število se krči, a da nov naraščaj bolj in bolj redek postaja. Glavni vzrok temu obžalovanju vrednemu pojavu je iskati v tem, da večinoma naših čebelarjev vè ceniti le bolj čebelne pridelke in išče pri zastarelem načinu čebelarjenja le tu dohodkov, vrednost in pomen čebel in naše pasme pa prezira. Naši čebelarji sicer dobro vedò, da nam je narava podarila v naši čebeli najboljšo pasmo, ki se odlikuje po svoji marljivosti, krotkosti in rodovitnosti ter so ponosni na dobra svojstva; vidijo tudi, da so nekateri med našimi prvaki-čebelarji, s trgovino živih čebel zasnovali precejšnjo kupčijo, ki obeta večje dohodke in ima bodočnost, s katero kupčijo je postala naša čebelna pasma svetovno znana, vendar kljub temu se večina njih trdovratno drži zastarelega načina čebelarjenja, da gojè svoje čebele samo radi pridelka — voska in medu — in da v sedanjem letnem času požvepljajo vse močne panje, ves med in vosek takoj prodajo medarjem, in drugim prekupcem, v prezimovanje pa odločujejo večinoma panje slabiče, ki

imajo malo in nezadelen med, malo ljudstva in ki se ne izplačajo v prodajo.

S takim negospodarskim postopanjem se ne more dandanes več čebelarstvo vzdržati, še manj, da bi dobičkonosno napredovalo. Bodočnost naše čebeloreje ni več iskati le v pridelovanju medu in voska, ampak v prvi vrsti v veliki produkciji (razmnoževanju) in razpečevanju živih čebel v druge dežele in potem v drugi vrsti v prodaji njih pridelkov. V ta namen nam je že narava sama podarila tako pasmo, ki se rada množi, ki je marljiva, pohlevne naravi, ki pri skromni paši izhaja in ki se vsled tega človeku najbolj prikupi.

Če hočemo naše čebelarstvo povzdigniti na to stopinjo, poprijeti in gojiti je moramo sedanjim razmeram in potrebam primerno in sem spada, da polagamo glavno skrb na to, da preživimo do vsake spomladi mnogo in močnih panjev, ki nam bodo dali veliko in zgodnjih rojev, katerih večja polovica bodi namenjena v prodajo in ostale v nadaljno čebelarjenje. V doseg tega smotra, ki naj se ga vsi poprimemo, je sedaj v jeseni pravi čas, da se ga prav zasnuje. Prav izvedena jesenska opravila so temelj takemu čebelarjenju. V ta namen naj se postopa tako-le:

1.) V prezimovanje odloči le močne, dovolj ljudstva imajoče panje. Ako imaš vsled tega pri prodaji ostalih panjev navidezno manj dohodkov, ta izpadek se spomladi obilo povrne.

2.) Izberi v prezimovanje take panje, ki so se odlikovali po marljivosti v nabiranju in ki so dali močne in zgodnje roje, kajti od takih čebel je pričakovati prihodnjo spomlad zopet zgodnje in močne roje.

3.) Prepričaj se, da ima panj dovolj medu, rodovitno, ne prestaro matico in ne premlado satovje.

Ako nimaš zadosti močnih in pripravnih panjev, združi dva panja v enega, pri tem obdrži rodovitnejšo matico. Taka združitev je v jeseni lahka in se doseže s tem, da se dá čebelam s tobakovim dimom enak duh ali pa če se jih z medeno vodo poškropi, da se pri združenju med seboj ne koljejo, ampak sprijaznijo.

Dosedaj obče v navadi žvepljanje naj se popolnoma opusti, živalice naj se dadò v prezimovanje določenim panjem.

Če bi v prezimovanje določenim panjem primanjkovalo medu (vsaj 12 kg.) dá naj se ga jim v sedanjem jesenskem času v velikih porcijah tako, da ga morejo v celicah še zadelati. Pri tem gre upoštevati, da zelo obljudeni panji ne rabijo primeroma več medu kakor malo obljudeni.

4.) Vsak čebelar si obdrži za spomladno krmljenje potrebni med v polno zadelenih

satnikih, da more ž njim ob času pomanjkanja krmiti. To je potrebno, da se vé obvarovati pred epidemično boleznijo „gniloba“ in da ne plačuje spomladi drago za mali denar v jeseni prodani med.

5.) Preskrbi čebelar mirno in gorko preživljanje s tem, da jih obvaruješ pred mišimi, podganami itd., da jih dobro zadelaš in jih zavaruješ pred solnčnimi žarki.

To naj napoti mnoge naše čebelarje, da se z večjo vnemo poprimajo čebelarstva, ter da naj isto si uravnajo tako, da bodo zamogli spomladi prodajati panje in roje! V ta namen naj se ravna po nasvetovanem navodilu. — Ob enem pa vabimo nove mlade močij: ne izšolane posestnike, obrtnike, rokodelce itd., naj se v obilnem številu poprimajo čebelarstva. V sedanjem jesenskem in pozneje v zimskem letnem času imajo ugodno priliko, da si vse pripravijo kar rabijo, da bodo zamogli prihodnjo spomlad začeti čebelariti!

O nastilu.

Sedaj v jesenskem času, ko dopušča vreme in bo slana kmalu vse listje z dreves pobrala, skrbe navadno naši gospodarji največ za dobavo nastila. Nastil je pri vsakem gospodarstvu potrebno stvar. Nastil daje živini dobro in gorko ležišče, da se more odpočiti in da si nabere novih močij za prihodnje delo; nastil pospešuje vzdrževanje snage v hlevu, pripomore, da se more gnoj in gnojnica bolje spravljati, da gnoj prehitro ne zgine in slednjič zboljšuje fizikalne lastnosti zemlje ter daje več ali manj redilnih snovij. Kot nastil uporabljamo precejšnjo vrsto tvarin, navadno pa slamo, praproto, vresje, mah, šoto, bičje, trstje, smerečje, listje, žaganje itd.

Najboljši nastil ali stelja je slama, ker ima vse dobre lastnosti, ki si jih želimo od nastila. Pri naših razmerah smo primorani, da uporabljamo večji del slame v krmljenje, zato se zlasti goveji živini ne nastilja s slamo, ampak največ z listjem, praproto, smrečjem, bičevjem itd. Vrednost teh nastil je sicer manjša, zato je pa njih dobava lažja in ceneja. Od tu naštetih nastil, uporablja se največ listja, deloma ker ga imamo precej na razpolago, deloma ker je navidezno najceneje. V sedanjí dobi gozdarstva pa, ko zavzemajo gozdi vedno večjo veljavo in gospodarsko vrednost, ko se mora gledati, da tudi gozdi uspevajo, je njih prehudo izkoriščenje v dobavo listja postalo povsem neracionalno, negospodarsko. Premnoge izkušnje so dokazale, da se v gozdih na istih mestih ne sme leto za letom listje grabiti, celo oestro je prepovedano to delo z železnimi grabljami izvrševati. Drevje potrebuje namreč za rast gnoja, kakor

žito in druge rastline, brez gnoja raste drevje zanikrno kakor žito na nepognojeni njivi. Gnoj se pa nareja v gozdu le iz nastila, kateri, če nekaj časa leži na mestu, segnijo in s tem zgnilim nastilom se gnoji drevje. Če se nastil jemlje prepogosto iz gozda, ne utegne segniti in drevesa ne dobivajo potrebnega gnoja. Toda ne samo to. Pri prepogostem grabljenju se tudi nekoliko zemlje zgrabi, dež in nalivi sperejo na to še več zemlje, korenine pridejo tu in tam na vrh, drevesna rast zastaja in premnogo dreves se začne celo sušiti. V take gozde se rad ugnezdi vsakovrsten mrčes, kateri se kmalu razpase in neverjetno pomnoži tako, da je ves gozd v nevarnosti. Če nočeš torej rasti in obstoj gozda škodovati, ne grabi na istem mestu sleharno leto listje, ampak šele vsako tretje leto, da zadobi i gozd potrebno množino gnoja, da more uspevati in rasti. — Umen gospodar bode pač rabil listje za nastil, vendar bode upošteval njega vrednost in potrebnost v gozdu, ter si bode pomagal po mogočnosti z drugimi nastili.

Pri dobavi nastila se nadalje ne bode držal tesnosrčno navade, da naj si ga le toliko preskrbi, da bode zadoščal do prihodnje spomladi, kajti izkušnja uči, da v tem času le prevečkrat dežuje ali da druga nujnejša dela ovirajo pridobitev nove stelje in tedaj stoji in leži živina v hlevu v gnoju in je take zelo onesnažena, da jo je ostudno le pogledati. Da pri takih razmerah živina hira, da se manj gnoja pridelja in da ima s tem gospodar najobčutnejšo škodo, se premalo ali nič ne misli. Naši gospodarji naj si zapomnijo to-le:

Nesnaga v hlevu in na živini, slabo krmljenje ter nespametna in preobilna raba vprežnih živalij so najčešči vzroki boleznim.

Skrbimo torej za dovolj nastila, vendar varujmo pri tem koristi gozda.

Trtni les za krmo.

Kakor poroča že „Kmetovalec“ z dne 15. t. m. je trtni les v zmletem stanu dobra in tečna krma za molzno in vprežno živino. Da se vporaba trtnega lesa kot krme udomači tudi pri nas, zlasti letos, ko krme povsod primanjkuje, je c. kr. poljedelsko ministerstvo za našo deželo nabavilo štiri velike stroje za mletje trtnega lesa pri tvrdki R. Sack na Dunaju.

Vsak stroj rabi 4 konjske sile za svoj obrat in izdela pri tem v eni uri 350 kg lesnega zdroba, ki zadostuje za en dan in 35 glav odrasle goveje živine. Kdor ima torej kako pripravo in ceno gonilno moč, n. pr. vodno kolo in bi hotel prevzeti mletje trtnega lesa za vinogradnike svojega okoliša, zglaš naj se nemudoma pri c. kr. vinarskem nadzorniku gosp.

B. Skalicky-ju v Novem Mestu in mu naznani, kakšno gonilno moč da ima in kje se ta nahaja, kakor tudi kako pristojbino bi zahteval za mletje lesa (za 100 kilogramov lesnega zdroba).

C. kr. poljedelsko ministerstvo postavi stroj brezplačno na mesto in si pridrži le lastninsko pravico do stroja, vinogradniki ki se ga poslužujejo, plačajo pa delo in gonilno silo dotičnemu podjetniku.

Seveda imajo občine ali kmetijska društva, ki reflektirajo na tak stroj, prednost.

Zadružni pregled.

Zadružni sestanek se je vršil 10. t. m. v Dornbergu na Goriškem. Obnesel se je prav dobro. Zastopanih je bilo 18 zadrug. Iz poročil posnemamo, da »Goriška zveza« šteje 40 rajfajzenovk, 4 posojilnice drugega sistema in 13 drugih gospodarskih zadrug.

Boroveljska puškarska zadruga, ki je sedaj v slovenskih rokah, je tekom 8 mesecev prodala 2860 pušk. V tovarni dela 44 delavcev, 50 do 60 delavcev, pa dela za zadrugo izven tovarne. Čistega dobička je bilo v osmih mesecih 41.000 kron. Podjetje se razširi. Zidala se bo nova delavnica, v katero se postavijo novi stroji.

Nemških rajfajznovk na Češkem je bilo koncem l. 1906 574 z 59.036 člani in s skupnim prometom kron 107.458.000. Stanje hranilnih vlog je znašalo K 63.877.963, stanje posojil pa K 50.722.442. Dobička se je doseglo kron 119.445, rezervni fondi pa so znašali K 615.891. Od hranilnih vlog je 415 posojilnic plačevalo 4 odstotke in 110 posojilnic 3³/₄ odstotka. Obresti od posojil 3³/₄—5¹/₂ odstotkov; 388 zadrug je pobiralo 4¹/₂ odstotkov, 75 posojilnic 4⁰/₁₀ in 67 posojilnic celo samo 3³/₄ odstotka. Od 93.012 hranilnih knjižic jih imajo 33.015 otroci in delavci. Otroci so imeli naloženih prihrankov za 2 milijona kron, in delavci skoro 7¹/₂ milijona kron, torej skupaj 14⁸/₁₀ odstotkov vseh vlog. Zemljeknjižno je bilo zavarovanih 29²/₁₀ odstotka hranilnih vlog. Poleg rajfajznovk je v osrednji zvezi 10 zadružnih skladišč za žito, 18 mlekarских zadrug, 9 lanarskih zadrug, 2 mlatiški sadrugi, 1 tiskarna, 5 nakupnih in prodajalnih zadrug, 1 za uporabo šole, 1 sadjarska, 1 za zavarovanje živine, 51 živinorejskih in 35 raznih drugih. Vsega skupaj je osrednja zveza stela 706 zadrug koncem l. 1906.

Nemških gospodarskih zadrug na Moravskem je bilo 330 koncem l. 1907, in sicer 265 rajfajznovk in 65 drugih. Rajfajznovke so štejele 27.000 članov. Hranilnih vlog so imele 35 milijonov kron. Najvišja obrestna mera za posojila je bila 5⁰/₁₀. Rezervni fondi so dosegli vsoto 780.000 kron. Zveza je razpečala in nakupila 2.300 vagonov blaga v vrednosti 1 milijon kron.

Moravske hranilnice so imele leta 1906 265.253.978 kron hranilnih vlog, od katere vsote je 93.524.785 kron upravljalo 46 čeških zavodov in 171.729.193 kron nemške hranilnice, 32 po številu. Od 168.345 udeležnikov jih je 61.146 imelo svoje prihranke naloženih v čeških, 107.199 pa v nemških hranilnicah. Vsaka moravska hranilnica je imela povprečno 2158²/₁₀ vlagateljcev, nemške povprečno po 3249, a češke samo 1351. Češke so imele rezervnih zakladov 4.884.233, nemške pa 9.540.733. Na enega prebivalca na Moravskem pripade 146.44 od prihrankov naloženih po hra-

nilnicah, ter bi po sedanjem stanju prebivalstva prišlo na enega prebivalca češke narodnosti samo 54.14, na nemškega pa 327.93 kron.

Voralberskih rajfajznovk je 74, od katerih jih je organiziranih v lastni zvezi 72. Čez 10.000 članov je koncem l. 1907 imelo naloženih nad 3 milijone kron. Zveza je lansko leto naročila za pol milijona kron gospodarskih potrebščin. Hranilne vloge se obrestujejo večinoma po 4 odstotke, a od posojil se zahteva 4¹/₂ odstotka. Zveza je imela lani kron 19.727.838.28 denarnega prometa pri čemer se je doseglo kron 2.168.10 čistega oobička; njen rezervni fond je znašal kron 11.050.39.

Žitnih skladišč na Ogrskem je dozda samo 36, dasi prispeva vlada z ⁵/₁₀ k stavbam. Skladišča se stavijo po načrtih, izdanih od vlade, in imajo biti 20 metrv dolga in 10 metrov široka. Vsa skladišča morajo stati ob železnicah. Udje oddajo žito skladiščem in dobe od društva 75⁰/₁₀ od cene izročnega žita. Društva vodi deželna centrala. Vsa skladišča morejo vsprejeti 100.000 metrskih stotov žita. Napram 107 milijonov centov, katere izvažajo Ogrsko, je 100.000 stotov zelo neznatno število. Vendar pa dosegajo poljedelci tam, kjer imajo žitna skladišča, višje cene za svoje pridelke. Prvo skladišče so napravili l. 1899. Letos snujejo zopet 18 novih. Ustanovitev društva ne nudi nobenih težav, ker ⁵/₁₀ stroškov poplača država, a društveniki imajo zbrati samo 3700 kron, ki si jih lahko izposodijo pri centrali, kateri odplačujejo letno samo 10⁰/₁₀ od zneska 3700 kron. Pač pa pomanjkuje poslovdij, ki bi vodili društva. Pri obilni podpori, katero daje država, je gotovo, da se bodo skladiščna društva hitro širila.

Zveza nemških gospodarskih društev v Bukovini je začetkom l. 1907 štela 73 članic z 457 deleži, koncem leta pa 79 članic z 525 deleži v znesku 51.360 kron. Promet je znašal 7.147.399 kron. Čistega dobička se je doseglo K 7553.43, v katerem je všteta tudi državna podpora v znesku K 10.000.

Na Irskem je koncem l. 1907 delovalo 916 gospodarskih zadrug, od katerih je bilo 349 mlekar, 165 nakupovalnih in prodajalnih zadrug in 165 rajfajzenovk z 84.565 člani. Vse zadruge so združene v „Irish Agricultural Organisation Society“.

Gospodarske drobtine.

Novi vinski zakon. Novi vinski zakon, sklenjen od poslanske zbornice v zadnjih dneh njenega delovanja, je sicer stopil v veljavo s 1. decembrom 1907., ali na splošno ni še izveden. Ena najvažnejših določb novega zakona, državna kletarska kontrola, se namreč doslej ni mogla urediti. Po točki 13. novega vinskega zakona je v svrhu izvedenja in nadziranja zakonskih predpisov imenovati strokovno izobražene državne kletarske nadzornike. Imenovanje teh organov pa je navezano na zahtevo mnenja deželnih zborov in ta okolnost je morala naravnost zakasnit ureditve kletarske kontrole. Da se uvedenje inspekcijske službe povspeši, je ministrstvo za poljedelstvo stopilo v pogajanja s posameznimi deželnimi odbori. Ta pogajanja so konečno dovedla do tega, da se je v zadnjih tednih moglo izvršiti provizorično imenovanje kletarskih inspektorjev. Imenovanih je 19 državnih kletarskih nadzornikov, a namenjeno je, da se v spopolnjenje inspekcijske službe od 1. januarja 1909, dalje ustanovi še 9 novih nadzorniških mest. Da se nadzorniška služba jednotno izvede v vseh po-

krajinah, so bili imenovani pozvani na 10-dneven poučen tečaj v Klosterneuburg. Nadzorniki so se v tem tečaju poučili o njihovih službenih dolžnostih in jih je bilo praktično uvesti v službovanje. Nadzorovalna služba se prične že pred začetkom letošnje trgatve.

Prebivalstvo Hrvaške. Te dni je statistični urad hrvaški dogotovil svoje delo o številu prebivalstva na Hrvaškem v prošlem letu in je rezultat sledeči: Število vsega prebivalstva na Hrvaškem znaša 2.626.630 duš, za 33.661 več nego l. 1906. Med mesti je imel največ prebivalcev Zagreb, namreč (74.900), potem Osek (27.292), Varaždin (13.421) i. t. d.

Nova hrvaška banka v Bosni. Iz Sarajeva poročajo, da so bo v najkrajšem času v Petričevcu osnovala „Hrvatska kreditna in poljedelska banka“ z omejenim poroštvom.

Davčni predlogi državnega zbora. V parlamentu se bode na jesen razpravljalo o mnogih važnih davčnih načrtih. Že sredi oktobra se bode posvetoval davčni odsek o reformi hišnega davka, proti kateri so interesenti že zavzeli stališče. S to reformo se nalagajo deželam žrtve zlasti s tem, da se bodo morale pri novih stavbah za dobo šestih let odreci vsaki dokladi, nadalje s tem, ker bode davčni tarif znižan, bode hkratu znižan tudi temelj za odmero deželnih doklad. Zato bode bržkone ob enem sklicano novo posvetovanje, na katerem se bode razpravljalo o saniranju deželnih financ, kar stoji v ozki zvezi z zvišanjem davka na žganje. Kakor znano, ni bilo mogoče v minolem zasedanju izvesti tega povišanja. Poleg tega se bode posvetovalo o finančnem načrtu direktnih osebnih davkov.

Mariborski vinski trgovci so sklenili, kakor se čuje, kartel za nakup vina letošnjo jesen. Sklenili so plačevati mošt po 30—32 vinarjev liter.

Gospodarski razvoj Danskega. Zastopnik francoske vlade na Danskem g. Tisserand primerja v svojem poročilu o stanju poljedelstva danski izvoz s francoskim. Dansko, katero šteje samo 2 in pol milijona prebivalcev, je eksportiralo 1905. leta 29.000 konj, 122.000 rogate drobnice (trikrat toliko kot Francija) 100 milijonov kilogramov svežega soljenega mesa (18-krat toliko kot Francija) in povprek po en milijon jaje na dan, 80 milijonov kilog. masla (4-krat toliko kot Francija). Razume se, da imajo največjo zaslugo za ta prekrasen uspeh zadruga. Sedaj je na Danskem nad 1000 zadružnih mlekar, v katere se oddaje vsak dan mleko od 900.000 krav, to je od 80% vseh danskih krav.

Smodnik za streljanje proti toči podražen. C. kr. vojno ministrstvo je doslej dajalo vinogradnikom smodnik za streljanje proti toči po znižani ceni. Zdaj pa objavlja c. kr. vojno ministrstvo, da ne bo več dajalo smodnika po znižani ceni, ampak le po tarifni ceni, ker se je baje prepričalo, da to streljanje nič ne koristi in se v zadnjih letih začelo opuščati.

Jabolka se lahko ohranijo čez zimo dobra, če se zakopljejo v zemljo, kakor repa. V ta namen se izkoplje globoka jama, dno se pokrije s smrečjimi vejicami ali slamo, potem se nasiplje jabolka, pokrije z vejicami ali slamo, slednjič pol metra visoko z zemljo, in jabolka ostanejo do pomladi zdrava, sočnata.

Obramba proti toči. Na Francoskem se peča ravnateljstvo poljedeljske vodne uprave s pripravnimi studijami za ustroj obrambe proti toči. Na velikih zemljiščih sredi Francije se vrše opazovanja, da bi se natančno dočila smer točonosnih oblakov v navadno pustošenih krajih. Določeno je bilo število opazovalcev, kateri beležijo čas, smer in učinek toče. Temu primerno se bodo zgradile na ugodnih mestih

obrambne priprave. Italija je v tem oziru že dalje. Nek pomorski častnik je opazoval, da so ob času, predno se je toča vsula, Marconijevi stroji za brezžično telegrafijo zaznamovali posebno razburjenje, ki ni bilo prav nič podobno razburjenju pred navadnim viharjem. Na temelju svojega opazovanja je sestavil pomorski častnik posebno pripravo ali stroj, kateri pošilja v danem trenutku proti oblakom električne valove, ki onemogočujejo tvorenje ledenih zrn ali toče. Prvi taki stroj proti toči uspešno deluje že štiri leta pri Vercelli ter varuje 400 hektarov zemlje.

Ne zavijajte jestvin v časnike! Vedno zopet opazujemo, da zavijajo ljudje jestvine v časnike. To moramo zelo grajati. Prvič ni ravno okusno, ako se kakega kosa kruha drži tiskarsko črnilo, drugič treba pomisliti, kje je časniški papir že vse bil in skoz kake roke je potoval, predno smo zavili vanj svojo jed. Tudi nalezljive bolezni prenaša časniški papir. Pomislite, da je časopis bral morda kak jetičen človek in kašljal vanj. Občinstvo naj bi bilo v tem pogledu energično in zahtevalo po prodajalnah odločno da se zavijajo jestvine le v čist, nepotiskan papir. Ako vam trgovec zavije sladkor ali sir v časopis, ne sprejmite ga. No, po mestih je dandanes v tem oziru povprečno malo grajati; a toliko več po deželi, kjer je zdravstvo pastorka.

Krompirjevo zelišče se brez škode za krompir toliko časa ne sme požeti, dokler ni krompir dozorel; čas je odvisen od vrste krompirja, kajti nekatere vrste so prej zrele kakor druge. Krompirjevec je sicer redilen, a takrat ko je krompir dozorel, je pa že tako skrčen, je izgubil listje in je napaden od raznih gliviških bolezni ter je poparjen od slane, da skoraj ni več poraben za krmo, Sicer je pa krompirjevec vedno nevarno krmilo, ki lahko povzroči hude bolezni, ki končajo s hitro smrtjo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Proseško-kontoveljske hranilnice in posojilnice na Proseku,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo dne 18. oktobra 1908 ob 4. uri popoldne v restavraciji Starec na Proseku.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se čez pol ure na istem kraju in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Dobro namizno grozdje

kg 16 do 18 vinarjev, se dobiva pri „Gospodarskem društvu“ v Beramu, p. Pazin, Istra. Posoda za pošiljanje se zaračuna posebej ali naj isto naročnik doloži.

Tropinovec in droževec

oddaja večje množine po K 180 liter „Kmetijsko društvo v Vipavi“.

Priporočila se: Vzemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov.

Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

P R E G L E D

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov za mesec avgust 1908.

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Artiče	11156	18	12146	38	23302	56	5783	60	2039	—	6075	—	70	—	169
Baderna															
Bajagić	29744	51	32856	93	62601	44	3160	—	2500	—	27870	23	6054	09	223
Barban															
Baška															
Beram	2554	55	1230	50	3785	05	612	—	539	50	36	—	1533	50	—
Belapeč															
Biograd	15306	10	17500	62	32806	72	410	—	650	33	16747	23	5144	59	+23
Blagovica															
Bled															
Bloke	13916	19	14680	93	28597	12	10792	—	8454	82	6030	—	2260	—	354
Boh. Bistrica	13663	43	5417	69	19081	12	7072	03	3985	11	200	—	5945	60	133
Boljun	1112	37	1402	28	2514	65	346	29	—	—	901	28	600	—	109
Boljunec	1073	08	1268	90	2341	98	387	30	819	—	420	—	527	57	280
Borovnica															
Boštanj	1975	24	1645	46	3620	70	1416	36	340	—	1300	—	—	—	81
Brezovica															
Bučka															
Buzet															
Besnica pri Kranju															
Bobovišče	4372	68	4642	41	9015	09	1343	31	—	—	1456	—	—	—	40
Celje															
Cerklje															
Cerklje pri Krš.	12240	08	8596	20	20836	28	4523	—	1830	—	6750	—	910	—	170
Cerkno															
Cirknica	71476	14	74429	23	145905	37	19989	15	12240	86	57921	26	5220	—	598
Cirkovce															
Cres															
Čatež															
Češnjica	4225	85	6827	41	11053	26	2895	—	2982	40	800	—	1010	—	196
Čitluk															
Črmošnjice	1255	76	742	97	1998	73	19	—	138	—	600	—	804	—	80
Črna gora															
Črni vrh	3274	41	4113	54	7407	95	1343	30	1420	04	602	—	421	53	243
D. M. v Polju															
Dicmo-Donje															
Dicmo H. s. b.															
Dob.															
Dobje	4614	56	4600	61	9215	17	4480	—	700	—	—	—	110	—	41
Dobova															
Dobropolje	40965	67	50343	27	91308	94	19894	—	23088	42	15301	50	5830	06	+3
Dobrinj	16938	32	16880	66	33818	98	8852	54	8920	54	1446	56	1350	—	400
Dobrova	2632	52	2415	45	5047	97	1118	—	197	25	—	—	800	—	24
Dobrna	4810	32	3300	97	8111	29	2050	—	1191	59	430	—	200	—	133
Dol	3651	58	4000	45	7652	03	3460	—	—	—	—	—	140	—	42
Dolsko	3513	26	4025	—	7538	26	3090	—	125	—	600	—	80	—	55
Domžale	25119	82	25200	58	50320	40	18382	—	5679	46	7443	28	1320	—	292
Draga															
Dračevica	74006	21	73898	45	147904	66	23977	53	14823	24	21115	72	21355	28	58
Drniš															
Dubrovnik															
Fara	8938	71	9104	03	18042	74	6610	—	5159	04	3862	34	100	—	117
Frankolovo															
Gomilica	6673	25	2689	86	9363	11	2239	—	2239	—	920	—	1740	40	65
Gorica															
Gore	1819	63	5683	21	7502	84	856	—	1863	04	3820	—	610	—	78
Gorje	8873	20	13357	90	22231	10	5920	70	6078	71	3679	46	1100	—	337
Gor. Logatec	15951	01	15707	09	31658	10	13809	—	840	—	4450	—	200	—	50
Gozd	1656	86	1891	64	3548	50	1597	64	1003	90	460	—	—	—	69
Gradac h. p. b.	2302	11	2376	44	4678	55	—	—	1680	—	442	54	80	60	45
Gradac kod Drniša															
Gradac kod Makarske	15669	25	15545	61	31214	86	4607	16	1527	69	3360	—	1428	17	174
Gornjigrad	61157	97	61949	68	123107	65	36695	67	300	—	8140	—	200	—	39
Hinje	595	93	1124	50	1720	43	576	—	—	—	—	—	—	—	33
Horjul	9745	55	7828	01	17573	56	6153	65	2033	53	4181	93	670	—	326
Hrenovice	8782	03	8075	44	16857	47	396	—	5552	21	2330	—	912	19	361

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Idrija	21894	51	20196	28	42090	79	14594	88	8067	25	2968	28	6428	68	191
Ig	35435	40	32939	89	68375	29	5860	—	7997	57	21850	—	15490	—	339
Igrane															
Imotski															
Izlake	42102	53	38186	46	80288	99	8864	—	17968	22	7060	—	17900	—	227
Jesenice	10251	73	10144	96	20396	69	6220	40	3446	46	638	—	110	—	184
Konjice															
Kamnik	82231	28	83788	62	166019	90	42460	39	22545	55	19240	—	4889	76	542
Kanal															
Kandija	73310	08	72999	26	146309	34	40149	66	41045	20	30750	—	15339	84	1928
Kanfanar															
Kaštelir	52168	—	49551	77	101719	77	18829	—	13823	65	30377	—	8716	—	220
Kazaze															
Knežak															
Kočevje															
Komenda	9405	73	8669	33	18075	06	9291	10	2927	86	160	—	55	39	140
Koprivnica	3204	90	2450	—	5654	90	1010	—	40	—	710	—	—	—	45
Koprivnik															
Kaštel															
Kranj	26182	28	51455	50	77637	78	19868	39	5206	33	27420	—	4062	10	63
Kranjska gora															
Krka															
Kropa															
Kršan	2480	76	3109	18	5589	94	703	—	212	05	2194	84	731	82	149
Kruševo															
Korte	4374	49	4141	36	8515	85	3401	62	—	—	2470	—	—	—	39
Kotor	293184	35	283767	01	576957	36	10616	50	12952	58	56207	—	54220	—	58
Konjice	5601	54	7550	—	13151	54	5335	—	740	—	6810	—	—	—	51
Krivodol	5960	50	5874	08	11834	58	5	—	—	—	5700	—	—	—	45
Laško															
Leskovec	6004	93	4975	42	10980	35	3302	—	2100	37	2017	50	1700	—	423
Leskovaica															
Lindar	2406	09	2914	71	5320	80	234	80	—	—	554	20	336	08	120
Ljubljana, ljud. pos.	2008811	35	1963688	03	3972499	38	226409	80	255968	91	77050	42	18964	39	2389
Ljubljana, o. k. z.															
Ljubljana, vz. podp. dr.															
Ljubno	32514	21	38120	27	70634	48	5567	—	8180	55	2160	—	7259	67	174
Loka	6696	28	6221	32	12917	60	5993	—	890	—	500	—	100	—	28
Loški potok															
Logatec															
Livade															
Makarska															
Makole															
Mali Lošinj	116346	74	109033	46	225380	20	69789	06	41280	07	52380	90	17380	42	375
Marenberg	2608	21	2130	46	4738	67	400	—	1310	—	—	—	350	—	—
Maribor: Sp. Ljud. Pos.															
Maribor: H. p. kat. meš.															
Medulin															
Mengeš	16479	94	15970	99	32450	93	8240	—	158	33	2800	—	995	—	451
Metlika															
Milna															
Mirna															
Mirlovič-Zagora	2772	05	2930	83	5702	88	—	—	40	—	278	—	140	—	447
Mokronog															
Moravče	11303	07	12201	59	23514	66	6836	—	9297	95	—	—	1040	—	111
Mošnje															
Mozirje															
Nadin															
Naklo	2738	60	2439	19	5197	79	1203	—	868	20	1557	96	600	—	74
Nerezine															
Nova cerkev	400	91	243	91	644	82	381	—	240	—	—	—	—	—	23
Novalja															
Omišalj	14489	26	15993	21	24004	02	5588	20	11405	40	112	40	2420	21	176
Oprtalj															
Otrič Strugama															
Otok kod Sinja	417	—	400	—	817	—	200	—	—	—	400	—	—	—	67
Pag	94728	06	93060	67	187788	73	129372	56	49319	54	122160	84	6426	21	183
Petrovče	4379	60	4923	—	9302	60	4133	50	720	—	4203	—	—	—	52
Pišece															
Planina-Studeno	2463	97	3846	—	6309	97	850	—	680	—	840	—	1572	—	170

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				P o s o j i l a				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Pločice-Konavlje															
Podbabje															
Podljubelj															
Polhov gradec	5801	31	5795	46	11596	77	2301	32	5530	31	100	—	—	—	
Poljane	18694	32	18809	04	37503	36	11711	—	8975	77	1550	—	3400	—	434
Poljčane															
Pomjan															
Postojna	7405	04	7986	02	15481	06	1250	47	70	—	7450	—	—	—	56
Ponikva	4358	69	3879	69	8238	38	2682	—	675	—	2200	—	18	—	43
Sp. Polskava															
Predđvor	7694	19	7193	61	14887	80	4729	—	3320	—	600	—	360	—	98
Preska	5059	82	49863	72	10023	59	2799	47	736	05	1620	—	—	—	19
Prihova	7291	60	5388	63	12680	23	3894	—	979	—	1900	—	1530	—	48
Proložac															
Prosek															
Podzemelj															
Punat	28077	91	27713	84	55791	75	12397	22	16227	42	10150	—	300	—	73
Preko															
Rab															
Radeče	19261	49	15964	81	35226	30	11543	28	4968	30	6897	—	5973	50	522
Radovica	3334	96	2587	88	5512	65	2007	—	880	—	680	—	—	—	63
Radunič															
Rajhenburg	7520	31	6569	53	14089	84	4470	—	426	—	3575	—	58	—	102
Ravnidol															
Rečica															
Reka koč.															
Ribnica	79610	40	74543	36	154153	76	29120	70	21910	35	42203	01	35930	38	379
Ricmanje															
Rob	10005	38	9492	49	19497	87	1440	—	6108	98	3220	—	3100	—	221
Rogoznica	9502	15	10061	35	19563	50	4624	34	10158	07	2950	10	1310	22	135
Rova	15085	93	4957	86	20043	79	13172	65	2748	—	50	—	50	—	238
Raka	15200	02	11947	10	27167	12	7467	60	—	—	12430	—	—	—	43
Sodražica															
Sp. Polskova															
Selca na Braču															
Selca p. Škof.															
Semič															
Senožeče	2109	55	1957	54	4067	09	80	—	20	—	1800	—	1640	—	341
Sevnica	22809	63	21903	71	44713	34	15854	60	8770	10	8940	—	4212	—	2082
Slatina	74490	26	74090	19	149477	36	35034	38	27915	36	22450	—	15228	—	733
Slivnica	1016	14	988	44	2004	58	1000	—	913	—	60	—	100	—	45
Sl. Gradec															
Smlednik	7712	64	8019	52	15737	16	7122	50	1609	31	400	—	1100	—	123
Sorica															
Spodnjaloča															
Split															
Srednja vas	9674	61	12394	30	22068	91	6181	—	5234	16	2470	—	2794	—	404
Staracerkev															
Stara Loka															
Starigrad															
Starilog															
Staritrq	37729	04	38682	90	76411	94	16404	04	24458	92	13840	—	2280	—	623
Struge	3839	27	2127	53	5967	30	2242	67	844	48	1200	—	—	—	+1
Studenci															
Sučuraj															
Suhor	1764	19	1417	07	3181	26	19	70	815	—	600	—	—	—	37
Sutivan															
Sv. Ema															
Sv. Ivan	31931	—	31769	10	63700	10	22290	93	2516	88	6850	—	6214	—	352
Sv. Jakob ob S.	10927	23	8366	27	19293	50	3098	—	1700	—	1250	—	3060	—	184
Sv. Jur j. zel.															
Sv. Križ (Kastav)	1375	—	1700	—	3075	—	996	—	—	—	1700	—	—	—	103
Sv. Križ p. Kost.	22912	84	24816	21	47729	05	8834	—	11922	68	12774	—	4881	44	6
Sv. Križ p. Litiji															
Sv. Kunigunda	5138	78	3985	82	9124	60	2841	50	1636	94	1183	—	240	—	94
Sv. Lenart	30154	47	33542	02	63696	49	9956	13	8211	18	10410	—	8006	—	+8
Sv. Lovrenc na Drav. polju	35463	79	34776	61	70240	40	32510	20	4718	30	21425	—	—	—	43
Sv. Lucija	663	05	512	32	1175	07	484	—	100	—	400	—	—	—	118
Sodražica	28368	85	26678	40	55047	25	20802	—	—	—	23460	—	—	—	34
Spodnja Polskava	4311	47	3342	25	7653	72	4127	60	884	—	2450	—	600	—	58

[illegible]

Računski zaključki.

Hranilnica in posojilnica v Seleh,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XI. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 322, v upravnem letu pristopilo 14, izstopilo 2, koncem leta 1907 334.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani . . .	28 —	Deleži izplačani . . .	4 —
Hranilne vloge s kap. obrestmi	135.809.51	Hran. vloge dvignjene .	93 229 05
Vrnjena posojila . . .	29 993.80	Obr. hranil. vlog izplač.	933 59
Tekoči račun z Zvezo .	28.067 52	Obr. hran. vlog kapit.	17.318 79
Obresti tekoč. računa .	9.801 25	Dana posojila	39.542 —
Plačane obr. od posojil .	11.041 67	Tekoči račun z Zvezo .	62.301 25
Upravni in urad. prisp.	63.75	Obresti pos. povrnjene .	25 99
Pristopnine	14 —	Upravni in urad. stroški	1.015 40
Dohodki neprem. inven.	261 52	Rentni davek in neposredna pristojbina .	248 78
Obr. pri drugih denar. zavodih	744 81	Podpore	800 —
Gotov. začet. leta . . .	4.541 11	Nalož. den. pri drug. zav.	2.012 41
		Gotovina 31. dec. 1907	2.935 68
	220 366 94		220.366 94

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron	Kron	
Posojila	237 979.70	Deleži	668.—
Tekoči račun z zvezo .	238.430 —	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	498 316.21
Inventar premični . .	124 02	Predplačane obresti pos.	1.002 10
Inventar nepremični .	5.573.92	Rezervni zaklad . . .	8.432.73
Obresti posojil zaostale	3.334 15	Čisti dobiček	1.258 90
Delež pri Zadr. zvezi .	1.000.—		
Nalož. denar pri drugih zavodih	20.300.47		
Gotovina 31. dec. 1907	2.935 68		
	509.677.94		509.677.94

Hranilnica in posojilnica v Smledniku,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za V upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 71, v upravnem letu pristopilo 40, izstopilo 4, koncem leta 1907 107.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron.	
Deleži — vplačani . .	80—	Deleži — izplačani . .	8—
Hranilne vloge s kap. obresti	65 062 72	Vzdignj. hranilne vloge	17.243 40
Vrnjena posojila . . .	3.268 45	Obr. hran. vlog izplač.	67 64
Tekoči račun z zvezo .	7.660 82	Obr. hran. vlog kapital.	3 500 50
Obresti tekočega računa	2.152 51	Dana posojila	21.110—
Plačane obresti od pos.	2.087 42	Tekoči račun z zvezo .	37 372 51
Upr. in urad prispevki	117 82	Obresti pos. povrnjene .	1 38
Pristopnine	40—	Upravni in urad. stroški	94 56
Gotovina začetkom leta	385 64	Rentni davek in neposredna pristojbina .	33 62
		Delež pri „Zadr. zvezi“	400—
		Gotovina 31. dec. 1907	1.023 77
	80 855 38		80.855 38

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Posojila	42.056 55	Deleži 214—
Tekoči račun z zvezo .	67.910—	Hranilne vloge s kap. obrestmi 110.708 62
Inventar premični . . .	205 43	Predplačane obr. pos. 278 08
Zaostale obresti posojil	122 57	Rezervni zaklad . . . 561 56
Delež pri »Zadr. zvezi«	1.000—	Čisti dobiček . . . 556 06
Gotov. 31. dec. 1907 .	1.023 77	
	112 318 32	112.318 32

Hranilnica in posojilnica v Borovnici,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo za II. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom l. 1907 846, v upravnem letu pristopilo 50, izstopilo 22, koncem l. 1907 874.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani . . .	50—	Deleži — izplačani . . .	22—
Hranilne vloge s kap. obresti	152 878 95	Vzdignene hran. vloge	110.687 18
Vrnjena posojila . . .	50 787 72	Obresti hran. vlog izpl.	945 14
Tekoči račun z zvezo .	66.610 61	Obr. hran. vlog kapital.	13.448 80
Obresti tekoč. računa .	1.431 04	Dana posojila	59.633 22
Plačane obresti od pos.	15 058 23	Tekoči račun z zvezo .	108.431 04
Upr. in urad. prispevki	186 78	Tiskovine	66 55
Pristopnine	14 40	Inventar nepremični .	54 50
Hišna najemnina . . .	780—	Obresti pos. povrnjene .	57 75
Gotovina začet. l. 1907	9.867 19	Uprav. in urad. stroški	813 99
		Rentni davek in neposredna pristojbina .	182 50
		Hišnonajemnin. davek .	166 43
		Gotovina 31. dec. 1907	3.155 82
	297.664 92		297.664 92

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron	Kron	
Posojila	291.727 98	Deleži	874—
Tekoči račun z zvezo .	45.090 —	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	343.405 22
Inventar premični . . .	127 87	Predplač. obr. posojil .	608 69
Inventar nepremični . .	13.124 88	Rezervni zaklad z cbr.	8.741 67
Zaostale obresti posojil	1.282 51	Čisti dobiček	1.943 48
Vrednost tiskovin . . .	60—		
Delež pri Zadr. zvezi .	1.000—		
Delež pri Ljud. posojil.	4—		
Gotovina 31. dec 1907	3.155 82		
	355 573 06		355.573 06

Okrajna posojilnica v Mokronogu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo za XIV. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom l. 1907 181, v upravnem letu pristopilo 38, izstopilo 42, koncem leta 177.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani . . .	456—	Deleži — izplačani . . .	504—
Hranilne vloge s kap. obresti	107.282 10	Vzdignjene hran. vloge	47.876 45
Vrnjena posojila . . .	24.929 70	Obr. hran. vlog izplač.	438 05
Tekoči račun z zvezo .	66.706 13	Obr. hran. vlog kapital.	5 033 85
Obresti tekočega računa	581 73	Dana posojila	52.640—
Plačane obr. od posojil	4 393 14	Tekoči račun z zvezo .	76 111 73
Upr. in urad. prispevki	4 30	Inventar premični . . .	40 64
Pristopnine	74—	Potnine	22 70
Zamudne obresti . . .	49 08	Obresti pos. povrnjene	39 25
Tekoči račun s člani .	23.200—	Uprav. in urad. stroški	215 35
Obr. tekoč. rač. s člani	791 81	Rent. dav. in neposred. pristojbina	54 87
Tiskovine	46 10	Tekoči račun s člani .	39.832 81
Gotovina začet. l. 1907	1.263 01	Nagrade	720—
		Dobrodelni nameni . .	830—
		Gotovina 31. dec. 1907	5.417 39
	229.777 10		229.777 10

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron	Kron	
Posojila	127.693 44	Deleži	4 374—
Tekoči račun s Zvezo .	17.900—	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi .	160.569 42
Inventar premični . . .	156 56	Predplačane obr. pos.	573 10
Zaostale obresti posojil	2.851 06	Rezervni zaklad z obr.	5.615 52
Vrednost tiskovin . . .	100 —	Čisti dobiček	677 85
Delež pri Zadr. zvezi .	1.000—		
Zamudne obresti . . .	58 63		
Tekoči račun s člani .	16 632 81		
Gotovina 31. dec. 1907	5 417 39		
	171.809 89		171.809 89

Posojilnica v Dobrepoljah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XIII. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 657, v upravnem letu pristopilo 33, izstopilo 9, koncem leta 1907 681.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani	66—	Deleži — izplačani	18—
Hranilne vloge s kap. obrestmi	323.165 39	Vzdignjene hran. vloge	166.013 92
Vrnjena posojila	141.183 68	Obresti hranilnih vlog izplačane	573 38
Tekoči račun z zvezo	61 347 36	Obresti hranilnih vlog kapitalizovane	33.153 56
Inventar premični	31 21	Dana posojila	229 645 98
Plačane obr. od posojil	33.712 67	Tekoči račun z zvezo	125.147 15
Uprav. in uradni prisp.	853 51	Obresti tekoč. računa	1.614 67
Pristopnine	33—	Inventar premični	162—
Prehodni	96 75	Obresti pos. povrnjene	93 44
Gotov. začet. leta 1907	9 355 38	Uprav. in urad. stroški	2.932 85
		Rent. davek in nspopr. pristojbina	438 72
		Gotovina 31. dec. 1907	10.051 28
	569 844 95		569.844 95

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron.	Kron.	
Posojila	875.412 05	Deleži	1.362 —
Tekoči račun z zvezo	8.060 —	Hranilne vloge s kapit. obrestmi	900 607 87
Tekoči račun z drugimi	8.715 21	Predplač. obresti posojil	1.224 79
Inventar premični	366 87	Brezobrestno pos. dež. odbora	300 —
Zaostale obresti posojil	18 923 67	Rezerv. zaklad z obr.	16.832 04
Delež pri „Zadr. zv.“	1.000 —	Čisti dobiček	2.414 16
Delež pri „Ljud. pos.“	4 —		
Prehodni	207 78		
Gotovina 31. dec. 1907	10.051 28		
	922.740 86		922.740 86

Hranilnica in posojilnica v Škocijanu pri Dobrovi,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XI. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 734, v upravnem letu pristopilo 32, izstopilo 17, koncem leta 1907 749.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
Kron	Kron	Kron	
Deleži — vplačani	64—	Deleži — izplačani	34—
Hranilne vloge s kap. obrestmi	84 410 51	Vzdignjene hran. vloge	95 325 09
Vrnjena posojila	57 340 38	Obresti hranilnih vlog izplačane	1 721 12
Tekoči račun z zvezo	16 858 45	Obresti hranilnih vlog kapitalizovane	7 457 39
Inventar nepremični	1 450—	Dana posojila	33 973 62
Plačane obresti od pos.	11 781 20	Tekoči račun z zvezo	29 500—
Uprav. in urad. prisp.	255 83	Obresti tekočega računa	1 658 96
Pristopnine	32—	Obresti pos. povrnjene	105 86
Gotov. začet. leta 1907	3 040 93	Uprav. in urad. stroški	1 130 35
		Gotovina 31. dec. 1907	4 326 91
	175.233 30		175.233 30

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron	Kron	
Posojila	231.953 50	Deleži	1.500 —
Inventar premični	1.136 50	Hranilne vloge s kapit. obrestmi	204.427 20
Inventar nepremični	147 —	Tekoči račun z zvezo	28 085 —
Zaostale obresti posojil	2.036 85	Predplačane obr. posoj.	1.516 02
Delež pri „Zadr. zvezi“	1.000 —	Rezervni zaklad z obr.	4 742 94
Delež pri „Unionu“	500 —	Čisti dobiček	833 60
Delež pri „Ljud. posoj.“	4 —		
Gotovina 31. dec. 1907	4.326 91		
	241 104 76		241.104 76

Kmetijska hranilnica in posojilnica v Staremtrgu pri Ložu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XII. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 593, v upravnem letu pristopilo 14, izstopilo 4, koncem leta 1907 603.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani	28—	Deleži — izplačani	8—
Hranilne vloge	250.107 32	Vzdig. hran. vloge	201.893 18
Kapitalizovane obresti	29.292 98	Obresti hranilnih vlog izplačane	1.779 92
Vrnjena posojila	56.203 52	Obresti hranilnih vlog kapitalizovane	29.292 98
Tekoči račun z zvezo	95.113 63	Dana posojila	107.029 52
Obresti tekočega računa	16.436 86	Tekoči račun z zvezo	99 000—
Plačane obresti od pos.	15.141 27	Obresti tekočega računa	16 436 86
Uprav. in urad. prisp.	1.789 18	Obresti pos. povrnjene	101 91
Pristopnine	14—	Uprav. in urad. stroški	285 35
Zamudne obresti	251 67	Rentni davek in neposredna pristojbina	393 69
Razni	344 40	Drugi davki	69 34
Gotov. začet. leta 1907	2.937 67	Izplač. nag. za 1906 in 1907	1.259 09
		Tiskovine	113 63
		Poprava poslopja	354 63
		Gotovina 31. dec. 1907	9.642 40
	467.660 50		467.660 50

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Posojila	365.568 20	Deleži 1 206—
Tekoči račun z zvezo	349.321—	Hranilne vloge s kapit. obrestmi 736.033 87
Inventar premični	248 62	Predplač. obr. posojil 368 03
Inventar nepremični	21.986 75	Rezervni zaklad 18.699 30
Zaostale obr. posojil	6.589 73	Čisti dobiček 1.243 50
Vrednost tiskovin	150—	
Vrednost kolekov	40—	
Delež pri „Zadr. zvezi“	1.000—	
Delnice pri „Unionu“	3.000—	
Delež pri „Ljud. pos.“	4—	
Gotovina 31. dec. 1907	9 642 40	
	757.550 70	757.550 70

Hrvatska blagajna za štednju i zajmove u Trilju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za I. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 —, v upravnem letu pristopilo 643, izstopilo —, koncem leta 1907 643.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki	
Kron		Kron	
Deleži — uplačani	3.215—	Vzdig. hranilne vloge	1.590—
Hranilne vloge	51.150 06	Obr. hran. vlog izplač.	17 54
Kapitalizovane obresti	497 51	Obr. hran. vlog. kapit.	497 51
Vrnjena posojila	16.624—	Dana posojila	265 510 41
Tek. račun z zvezo	207.050—	Tekoči račun z zvezo	5.000—
Obresti tekočega računa	159 72	Obr. tekočega računa	5.363 93
Plačane obresti od pos.	6.775 81	Inventar premični	1.108 01
Uprav. in urad. prisp.	6 60	Uprav. in urad. stroški	706 74
Pristopnine	3.215—	Tekoči račun z člani	8.059 06
Tekoči račun z člani	6.046—	Delež pri „Zadr. zv.“	200—
		Gotovina 31. dec. 1907	6.686 50
	294.739 70		294.739 70

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron	Kron	
Posojila	248 886 41	Deleži	3.215—
Tekoči račun z člani	2.013 06	Hranilne vloge s kap. obrestmi	50.057 57
Inventar premični	956 92	Tekoči rač. z zvezo	202.050—
Zaostale obr. posojil	831 92	Rezervni zaklad	3.215—
Delež pri „Zadr. zv.“	200—	Čisti dobiček	1.037 27
Gotov. 31. dec. 1907	6.686 50		
	259.574 84		259.574 84

Sodarska zadruga v Češnjici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za VI. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 66, v upravnem letu pristopilo 4, odpadlo —, koncem leta 1907 70.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
Kron	Kron	Kron	
Blagajniški preostanek leta 1906	124-76	Vrnjena izposojila	4.000-—
Vplačani deleži	561-—	Izdatki za blago	32.456-33
Pristopnine	20-—	Voznina	1.909-72
Izposojila	5 000-—	Inventar nepremični	7.355-92
Prejemki za blago	44.139-99	Inventar premični	487-20
Izplač. delež pri Zvezi	150-—	Zemljiščni davek	14-63
Najemnina	72-—	Upravni stroški	3.090-56
Povrnjena vožnja	39-15	Obresti izposojil	184-94
Povrnjena dnina	33-—	Tekoči račun z Zvezo	2 688-18
Dvigjen nalož. denar	1.000-—	Gotovina konec l. 1907	1.620-97
Tekoči račun z zvezo	2.658-18		
Obresti tekoč. računa	10-37		
	53.808-45		53.808-45

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Vrednost blaga	2.002-38	Deleži 6 055-53
Terjatve na blagu pri zadružnikih	938 44	Neizplač. obr. deležev 786-74
Terjatve na blagu pri nezadružnikih	7.470-14	Izposojila 11.005-—
Vredn. neprem. invent.	10 148-80	Dolg na obr. od izpos. 473-58
Vrednost premič. invet.	766-95	Rezervni zaklad z obr. 3.713-94
Vrednost skladišča . .	367-69	Čisti dobiček 1.432 45
Delež pri Zadržni zvezi	50 —	
Delež pri Gosp. zvezi	20—	
Kapitalizovane obresti naloženega denarja .	51-87	
Tekoči račun z Zvezo .	30 —	
Gotovina konc. l. 1907	1 620 97	
	23 467-24	23 467-24

I. delavsko konsumno društvo na Jesenicah,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za IX. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 260, v upravnem letu pristopilo 12, izstopilo 4, koncem leta 1907 268.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.
	Kron	Kron
Blagajniški preostanek		
leta 1906	1.758-74	Izplačani deleži 60—
Vplačani deleži	198—	Vrnjena izposojila 3.001-30
Pristopnine	36—	Izdatki za blago 82.016-17
Izposojila	5.442-57	Voznina 1.850—
Prejemki za blago	89.270-64	Užitnina 651-83
Prehodni	319-48	Inventar nepremični 24-08
Vrnen delež v Z. zv.	190—	Inventar premični 51-24
		Pridobinski davek 426-68
		Upravni stroški 3.515-71
		Obresti delež in izpos. 987-46
		Dividende izplačane iz čist. dobička l. 1906 3.386-30
		Delež Gospodar. zvezi 160—
		Gotovina konec l. 1907 1.084-66
	97.215-43	97.215-43

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron	Kron	
Vrednost blaga	20.603-11	Deleži	4.316-76
Terjatve na blagu pri zadružnikih	11.638-18	Neizplač. obresti delež.	87-63
Terjatve na blagu pri nezadružnikih	156-46	Izposojila	18.171-29
Vred. neprem. invent.	5.742-51	Dolg na blagu nezadr.	5.312-64
Vred. prem. inventarja	830-20	Dolg na obr. od izpos.	9-80
Delež pri „Zadr. zvezi“	40—	Dolg na plačah	157-12
Delež pri Gosp. zvezi	180—	Neizplač. divid. iz čist. dobička l. 1906	86-20
Predplač. obr. od izpos.	68-85	Rezervni zaklad s prisom čistega dobička in obr. od tega	7.905-05
Predplač. posebni dav.	10—	Čisti dobiček	4.354-44
Predplačana užitnina	76-96		
Gotovina konec l. 1907	1.084-66		
	40.400-93		40.400-93

C. in kr. intendantca 3. voja.

K. št. 10.016 I. 1908.

AVISO

zaradi zakupne odaje kruha in ovsa za v postajah:

Šmohor	okr. glavarstvu v	Šmohorju	12
Kotje	obč. uradu v	Kotju	13.
Bruck na Muri		Brucku na Muri	14.
St. Marein			
Ljubno	okr. glavarstvu v	Ljubnu	15.
Judenburg		Judenburg.	16.
Št. Vid na Glini		Št. Vidu	17.
Trbiž		Trbižu	19
Malborget			
Rabl	obč. uradu v	Rablu	20.
Bovec		Bovecu	21.
Sl. Bistrica Strass	voj. preskrboval. skladišču v	Mariboru	23.
Volšperk		Volšperku	24.
Sežana	okr. glavarstvu v	Sežani	27.
Celje	podr. voj. pr. sklad. v	Celju	28.
Ptuj		Ptaju	
Radgona	okr. glavarstvu v	Radgoni	29
Kanal	obč. uradu v	Kanalu	30
Tolmin	okr. glavarstvu v	Tolminu	31.
Kormin	obč. uradu v	Korminu	2.
Gradišče	okr. glavarstvu v	Gradišu	3.
Ronki			
Tržič	obč. uradu v	Tržiču	4
Rovinj	mest. magistr. v	Rovinju	6.
Poreč		Poreči	7.
Mali Lošinj	okr. glavarstvu v	M. Lošinju	13.

Za to obravnavo veljavne pogoje obsegajo pri zgoraj imenovanih obravnavališčih na vpogled razgrnjeni razglesi in zvezki pogojev. Zvezki pogojev se pri oskrbovalnih skladiščih lahko dobe tudi brezplačno.

V Gradeu, septembra 1908.

C. in kr. intendantca 3. voja.

NESTLÉ-jeva
moka za otroke

Priznana redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.

Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.

Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ

Dunaj I. Biberstrasse 11.

Posojilnica v Dobropoljah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XIII. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 657, v upravnem letu pristopilo 33, izstopilo 9, koncem leta 1907 681.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani	66—	Deleži — izplačani	18—
Hranilne vloge s kap. obrestmi	323.165 39	Vzdignjene hran. vloge	166.013 92
Vrnjena posojila	141.183 68	Obresti hranilnih vlog izplačane	573 38
Tekoči račun z zvezo	61.347 36	Obresti hranilnih vlog kapitalizovane	33.153 56
Inventar premični	31 21	Dana posojila	229 645 98
Plačane obr. od posojil	33.712 67	Tekoči račun z zvezo	125.147 15
Uprav. in uradni prisp.	853 51	Obresti tekoč. računa	1.614 67
Pristopnine	33—	Inventar premični	162—
Prehodni	96 75	Obresti pos. povrnjene	93 44
Gotov. začet. leta 1907	9 355 38	Uprav. in urad. stroški	2.932 85
		Rent. davek in nsposr. pristojbina	438 72
		Gotovina 31. dec. 1907	10.051 28
	569.844 95		569.844 95

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron	Kron	
Posojila	875.412 05	Deleži	1.362 —
Tekoči račun z zvezo	8.060—	Hranilne vloge s kapit. obrestmi	900 607 87
Tekoči račun z drugimi	8.715 21	Predplač. obresti posojil	1.224 79
Inventar premični	366 87	Brezobrestno pos. dež. odbora	300 —
Zaostale obresti posojil	18 923 67	Rezerv. zaklad z obr	16.832 04
Delež pri „Zadr. zv.“	1.000—	Čisti dobiček	2.414 16
Delež pri „Ljud. pos.“	4—		
Prehodni	207 78		
Gotovina 31. dec. 1907	10.051 28		
	922.740 86		922.740 86

Hranilnica in posojilnica v Škocijanu pri Dobrovi,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XI. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 734, v upravnem letu pristopilo 32, izstopilo 17, koncem leta 1907 749.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani	64—	Deleži — izplačani	34—
Hranilne vloge s kap. obrestmi	84 410 51	Vzdignjene hran. vloge	95.325 09
Vrnjena posojila	57 340 38	Obresti hranilnih vlog izplačane	1 721 12
Tekoči račun z zvezo	16.858 45	Obresti hranilnih vlog kapitalizovane	7.457 39
Inventar nepremični	1.450—	Dana posojila	33.973 62
Plačane obresti od pos.	11.781 20	Tekoči račun z zvezo	29.500—
Uprav. in urad. prisp.	255 83	Obresti tekočega računa	1.658 96
Pristopnine	32—	Obresti pos. povrnjene	105 86
Gotov. začet. leta 1907	3.040 93	Uprav. in urad. stroški	1:130 35
		Gotovina 31. dec. 1907	4.326 91
	175.233 30		175.233 30

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Posojila	231.953 50	Deleži 1.500—
Inventar premični	1.136 50	Hranilne vloge s kapit. obrestmi 204.427 20
Inventar nepremični	147—	Tekoči račun z zvezo 28 085—
Zaostale obresti posojil	2.036 85	Predplačane obr. posoj. 1.516 02
Delež pri „Zadr. zvezi“	1.000—	Rezervni zaklad z obr. 4 742 94
Delež pri „Unionu“	500—	Čisti dobiček 833 60
Delež pri „Ljud. posoj.“	4—	
Gotovina 31. dec. 1907	4.326 91	
	241 104 76	241.104 76

Kmetijska hranilnica in posojilnica v Staremtrgu pri Ložu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XII. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 593, v upravnem letu pristopilo 14, izstopilo 4, koncem leta 1907 603.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
	Kron	Kron	
Deleži — vplačani	28—	Deleži — izplačani	8—
Hranilne vloge	250.107 32	Vzdig. hran. vloge	201.893 18
Kapitalizovane obresti	29.292 98	Obresti hranilnih vlog izplačane	1.779 92
Vrnjena posojila	56.203 52	Obresti hranilnih vlog kapitalizovane	29.292 98
Tekoči račun z zvezo	95.113 63	Dana posojila	107.029 52
Obresti tekočega računa	16.436 86	Tekoči račun z zvezo	99 000—
Plačane obresti od pos.	15.141 27	Obresti tekočega računa	16 436 86
Uprav. in urad. prisp.	1.789 18	Obresti pos. povrnjene	101 91
Pristopnine	14—	Uprav. in urad. stroški	285 35
Zamudne obresti	251 67	Rentni davek in neposredna pristojbina	393 69
Razni	344 40	Drugi davki	69 34
Gotov. začet. leta 1907	2.937 67	Izplač. nag. za 1906 in 1907	1.259 09
		Tiskovine	113 63
		Poprava poslopja	354 63
		Gotovina 31. dec. 1907	9.642 40
	467.660 50		467.660 50

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Posojila	365.568-20	Deleži 1 206—
Tekoči račun z zvezo	349.321—	Hranilne vloge s kapit. obrestmi 736.033 87
Inventar premični	248-62	Predplač. obr. posojil 368 03
Inventar nepremični	21.986-75	Rezervni zaklad 18.699-30
Zaostale obr. posojil	6.589-73	Čisti dobiček 1.243-50
Vrednost tiskovin	150—	
Vrednost kolekov	40—	
Delež pri „Zadr. zvezi“	1.000—	
Delnice pri „Unionu“	3 000—	
Delež pri „Ljud. pos.“	4—	
Gotovina 31. dec. 1907	9 642-40	
	757.550-70	757.550-70

Hrvatska blagajna za štednju i zajmove u Trilju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za I. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 —, v upravnem letu pristopilo 643, izstopilo —, koncem leta 1907 643.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki	
Kron	Kron	Kron	
Deleži — uplačani	3.215—	Vzdig. hranilne vloge	1.590—
Hranilne vloge	51.150 06	Obr. hran. vlog izplač.	17 54
Kapitalizovane obresti	497 51	Obr. hran. vlog. kapit.	497 51
Vrnjena posojila	16.624—	Dana posojila	265 510 41
Tek. račun z zvezo	207.050—	Tekoči račun z zvezo	5.000—
Obresti tekočega računa	159 72	Obr. tekočega računa	5.363 93
Plačane obresti od pos.	6.775 81	Inventar premični	1.108 01
Uprav. in urad. prisp.	6 60	Uprav. in urad. stroški	706 74
Pristopnine	3.215—	Tekoči račun z člani	8.059 06
Tekoči račun z člani	6.046—	Delež pri „Zadr. zv.“	200—
		Gotovina 31. dec. 1907	6.686 50
	294.739 70		294.739 70

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
Kron	Kron	Kron	
Posojila	248 886 41	Deleži	3.215—
Tekoči račun z člani	2.013 06	Hranilne vloge s kap. obrestmi	50.057 57
Inventar premični	956 92	Tekoči rač. z zvezo	202.050—
Zaostale obr. posojil	831 92	Rezervni zaklad	3.215—
Delež pri „Zadr. zv.“	200—	Čisti dobiček	1.037 27
Gotov. 31. dec. 1907	6.686 50		
	259.574 84		259.574 84

Sodarska zadruga v Češnjici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za VI. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 66, v upravnem letu pristopilo 4, odpadlo —, koncem leta 1907 70.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.	
Kron	Kron	Kron	
Blagajniški preostanek leta 1906	124.76	Vrnjena izposojila	4.000—
Vplačani deleži	561—	Izdatki za blago	32.456.33
Pristopnine	20—	Voznina	1.909.72
Izposojila	5 000—	Inventar nepremični	7.355.92
Prejemki za blago	44.139.99	Inventar premični	487.20
Izplač. delež pri Zvezi	150—	Zemljiščni davek	14.63
Najemnina	72—	Upravni stroški	3.090.56
Povrnjena vožnja	39.15	Obresti izposojil	184.94
Povrnjena dnina	33—	Tekoči račun z Zvezo	2 688.18
Dvignjen nalož. denar	1.000—	Gotovina konec l. 1907	1.620.97
Tekoči račun z zvezo	2.658.18		
Obresti tekoč. računa	10.37		
	53.808.45		53.808.45

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.
	Kron	Kron
Vrednost blaga . . .	2.002.38	Deleži 6 055.53
Terjatve na blagu pri zadružnikih . . .	938.44	Neizplač. obr. deležev 786.74
Terjatve na blagu pri nezadružnikih . . .	7.470.14	Izposojila 11.005.—
Vredn. neprem. invent.	10 148.80	Dolg na obr. od izpos. 473.58
Vrednost premic. invent.	766.95	Rezervni zaklad z obr. 3.713.94
Vrednost skladišča . .	367.69	Čisti dobiček 1.432.45
Delež pri Zadružni zvezi	50 —	
Delež pri Gosp. zvezi	20.—	
Kapitalizovane obresti naloženega denarja .	51.87	
Tekoči račun z Zvezo .	30 —	
Gotovina konc. l. 1907	1 620.97	
	23.467.24	23.467.24

I. delavsko konsumno društvo na Jesenicah,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za IX. upravno leto 1907.

Člani: stanje začetkom leta 1907 260, v upravnem letu pristopilo 12, izstopilo 4, koncem leta 1907 268.

Prejemki.	Denarni promet.	Izdatki.
	Kron	Kron
Blagajniški preostanek leta 1906	1.758.74	Izplačani deleži 60—
Vplačani deleži	198—	Vrnjena izposojila 3.001.30
Pristopnine	36—	Izdatki za blago 82.016.17
Izposojila	5.442.57	Voznina 1.850—
Prejemki za blago	89.270.64	Užitnina 651.83
Prehodni	319.48	Inventar nepremični 24.08
Vrnjen delež v Z. zv.	190—	Inventar premični 51.24
		Pridobinski davek 426.68
		Upravni stroški 3.515.71
		Obresti delež in izpos. 987.46
		Dividende izplačane iz čist. dobička l. 1906 3.386.30
		Delež Gospodar. zvezi 160—
		Gotovina konec l. 1907 1.084.66
	97.215.43	97.215.43

Imetje.	Bilanca.	Dolgovi.	
	Kron	Kron	
Vrednost blaga	20.603.11	Deleži	4.316.76
Terjatve na blagu pri zadružnikih	11.638.18	Neizplač. obresti delež. Izposojila	87.63 18.171.29
Terjatve na blagu pri nezadružnikih	156.46	Dolg na blagu nezadruž. Dolg na obr. od izpos. Dolg na plačah	5.312.64 9.80 157.12
Vred. neprem. invent. Vred. prem. inventarja	5.742.51 830.20	Neizplač. divid. iz čist. dobička l. 1906	86.20
Delež pri „Zadr. zvezi“ Delež pri Gosp. zvezi .	40— 180—	Rezervni zaklad s pri- pisom čistega dobička in obr. od tega	7.905.05
Predplač. obr. od izpos. Predplač. posebni dav. Predplačana užitnina .	68.85 10— 76.96	Čisti dobiček	4.354.44
Gotovina konec l. 1907	1.084.66		
	40.400.93		40.400.93

C. in kr. intendantca 3. voja.

K. št. 10.016 I. 1908.

AVISO

zaradi zakupne odaje kruha in ovsa za v postajah:

Šmohor	okr. glavarstvu v	Šmohorju	12.
Kotje	obč. uradu v	Kotju	13.
Bruck na Muri		Brucku na Muri	14.
St. Marein			
Ljubno	okr. glavarstvu v	Ljubnu	15.
Judenburg		Judenburg.	16.
Št. Vid na Glini		Št. Vidu	17.
Trbiž		Trbižu	19.
Malborget			
Rabl	obč. uradu v	Rablu	20.
Bovec		Bovecu	21.
Sl. Bistrica Strass	voj. preskrboval. skladišču v	Mariboru	23.
Volšperk		Volšperku	24.
Sežana	okr. glavarstvu v	Sežani	27.
Celje	podr. voj. pr. sklad. v	Celju	28.
Ptuj		Ptaju	
Radgona	okr. glavarstvu v	Radgoni	29.
Kanal	obč. uradu v	Kanalu	30.
Tolmin	okr. glavarstvu v	Tolminu	31.
Kormin	obč. uradu v	Korminu	2.
Gradišče	okr. glavarstvu v	Gradišču	3.
Ronki			
Tržič	obč. uradu v	Tržiču	4.
Rovinj	mest. magistr. v	Rovinju	6.
Poreč		Poreči	7.
Mali Lošinj	okr. glavarstvu v	M. Lošincu	13.

Za to obravnavo veljavne pogoje obsegajo pri zgoraj imenovanih obravnavališčih na vpogled razgrnjeni razglesi in zvezki pogojev. Zvezki pogojev se pri oskrbovalnih skladiščih lahko dobe tudi brezplačno.

V Gradeu, septembra 1908.

C. in kr. intendantca 3. voja.

NESTLÉ-jeva

moka za otroke

Priznato redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne želodce.

Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.

Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ

Dunaj I. Biberstrasse 11.

Dr. Ed. Volčič, v Novem mestu (Kranjsko),

je uredil ter dobivajo se pri njem in pri vseh knjigotržcih naslednje pravne knjige:

1. **Civilnopravdni zakoni** (IV. zv. Pravnikove zbirke) z obširnimi slovenskim in hrvaškim stvarnim kazalom, obsegajoči XII. in 909 strani. 1906. V platno vezana knjiga K 8—
2. **Odvetniška tarifa** določila o rabi hrvaškega in slovenskega jezika pred sodišči; sodne pristojbine, s stvarnim kazalom, (20 tabel). 1906. Broširano K 1-80
3. **Zakon o javnih knjigah, zemljiških itd.** (V. zv. Pravnikove zbirke) z vsemi predpisi, ki so z njimi v zvezi, s stvarnim kazalom v hrvaškem in slovenskem jeziku, z vzorci knjižnih prošelj in vpisov. 1908. Knjiga v 2 delih, skup 618 strani. Mehko vezana knjiga K 5-60
popolno v platno vezana K 6—
4. **Vzglede predlogov, sklepov in vpisov za zemljiško knjigo;** dotična kolkovina in vpisnina. Ponatis iz knjige pod točko 3. Broširano K 1—
5. **Kolkovina in vpisnina pri zemljiški knjigi.** Tabela na močnem papirju, obesek za na steno 60 h.

Dalje od „Poljudne pravne knjižnice“, ki jo izdaja društvo „Pravnik“.

- Zvezek I. **Zakon o dovoljevanju poti za silo**, s pojasnili in vzorcem prošnje. 1907. Mehko vezano K —40
- Zvezek II. in III. **Predpisi o železniških in rudniških knjigah.** 1908. Cena mehko vezani knjižici K —80
- Zvezek IV. in V. **Pristojbinske olajšave ob konverziji terjatev.** 1908. Knjiga potrebna posebno posojilnicam in denarnim zavodom sploh. Mehko vezana knjiga K —80
- Zvezek VI.—X. **Predpisi o razdelbi in uredbi ter o zložbi zemljišč.** 1908. Mehko vezano K 2—
- Pripravlja se: Zvezek XI. in XII. **Predpisi o poljski okvari.** 1908. Mehko vezano K —80
- Ako ni dogovorjeno drugače, se pošiljajo knjige s pošto proti poštnemu povzetju, tako, da se k navedenim cenam priračunijo le resnični in poštni izdatki; pri naročilih do 2 K je najceneje, ako se pošlje naprej kupnina in 10 vin. poštnine v gotovini ali poštinih znamkah.

Superfosfati

rudninski in živalski, so najboljše, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilo z fosforno kislino za zemljo vsake vrste.

Množina fosforove kisline zajamčena. Hitro učinkovanje, največji pridelek.

Vse vrste superfosfatov, kakor ammoniak-, kali-, solitarski-supefosfati se dobi v tovarnah umetnih gnojil, pri trgovcih, kmetijskih zadrugah in društvih. 16—14

Pisarna v Pragi, Graben 17.

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 27.

247 24-18

Najboljša in najsigurnejša

Stanje vlog 31. decembra 1907:
čez 13 milijonov kron

prilika
za štedenje!

Denarni promet 31. decemb. 1907:
čez 64 milijonov kron

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,
preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4½%

brez kaknega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1907: K 13,365.881'08 — Denarni promet v letu 1907: 64,812.603'92

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1907.

249, x—17

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, kanonik,
podpredsednik.

Odborniki:

Fran Povše,
vodja, graščak, deželni odbornik, drž. in dež. poslanec itd.
Anton Kobi,
trgovec in pos. na Bregu
Francišek Leskovic,
zasebnik in blag. ljud. pos.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Wildonu.
Karol Pollak,
tovarnar in posestnik v Ljubljani.

Anton Belec,
posestnik podjetnik in trgovec v Št. Vidu ad Ljubljano.
Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polju, svet. trg. in obrt. zbor. v Ljubljani.
Ivan Pollak,
tovarnar in pos. v Ljubljani.
Ivan Kregar,
Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku